

6. «Благая смерть»: опыт легализации эвтаназии в других странах // <http://ria.ru/spravka/20120330/603582364.html>

7. Ворона В. Право на евтаназію як складова права людини на життя / В. Ворона [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-prensa.com/article-392.html>

8. Евтаназія – право на смерть: за чи проти? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravoconsult.com.ua/evtanaziya-pravo-na-smert-za-chi-proti/>

УДК 340.1:796

Драчов О. В., к.ю.н.,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ СПОРТИВНОГО ПРАВА В ПРАВОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Сьогодні одним з провідних соціально вагомих напрямків розвитку людини і суспільства в цілому є спорт. Тому, не випадково його називають соціально-економічним феноменом XX і початку XXI століття – одним із найважливіших елементів збудованої людством системи цінностей сучасної культури [1, с. 18]. При цьому можна виділити ряд основних функції, які характерні для фізкультури та спорту, серед яких оздоровча, виховна, освітня, змагальна, розважальна, рекламна та багато інших. В наслідок значної соціальної цінності спорту можна сміливо стверджувати про існування спортивного руху, як на національному, так й міжнародному рівнях. Як зазначає С. В. Алексеев над міжнародним спортивним рухом існує надбудова у вигляді комплексу норм які регулюють усю гамму міжнародних відносин у сфері спорту [1, с. 34]. Одним із головних її елементів є національне право кожної окремої держави, яке у свою чергу вимагає постійної актуалізації та оптимізації її правового регулювання.

Необхідно підкреслити, що в умовах сьогодення на спортивне право покладається великий масив нормативних актів, серед яких є міжнародні документи, внутрішнє законодавство, м'яке право (норми рекомендаційного та політичного характеру), різні регламентні норми створені громадськими спортивними організаціями тощо. Тому його виокремлення в окрему комплексну галузь законодавства України є досить актуальним. Однак, не зважаючи на це, на сьогодні це питання не вирішене в українській юриспруденції. Попри таке становище, останнім часом багато, як вітчизняних, так і й зарубіжних авторів звертають свою увагу на цілеспрямованість вирішення цього питання.

Проте, навіть серед цих науковців не має єдності в розумінні того що таке спортивне право. Так О. А. Моргунов визначає спортивне публічне право як галузь права, яка регулює відносини між публічною

адміністрацією та спортивними утвореннями різної форми власності, а також фізичними особами, які виникають у галузі спорту [2, с. 625]. З іншого боку, А. С. Данілевич зазначає, що спортивне право є сукупністю норм права та системою актів спортивних організацій, що регулюють фізичну культуру і спорт. Спортивне право це не галузь права, а галузь законодавства [3]. Існує також погляд, що спортивне право це комплексна сфера права, яка є системою взаємозалежних норм, конституційного, адміністративного, трудового, цивільного права, які приймаються, як на законодавчому рівні, так і на рівні суб'єктів саморегуляції в межах ієрархічної структури міжнародного спортивного руху [4].

Для того, щоб розкрити поняття та зміст спортивного права, передусім треба звернутися до понятійного апарату, виробленого юридичною наукою, відповідно до якого галуззю права слід вважати найбільш широке з'єднання правових норм, які регулюють певний вид суспільних відносин [5, с. 348]. Підставою для розмежування права на галузі є предмет і метод. Предметом визнаються суспільні відносини, що характеризуються своєю однорідністю і врегульовані нормами певної галузі права. Під методом розуміється система регулятивної дії, якій притаманний специфічний спосіб регулювання [6, с. 129].

Таким чином, предметом спортивного права є горизонтальні суспільні правовідносини, що виникають між фізичними та юридичними особами учасниками сфери спортивної діяльності, які реалізують різні напрямки спортивної діяльності. Зокрема, як зазначає Р. В Чередник, предметом спортивного права можуть виступати й некомерційні стосунки, що пов'язані з державним регулюванням спортивної діяльності в цілях забезпечення інтересів держави та суспільства [7].

У свою чергу, розглядаючи метод правового регулювання у сфері спортивних правовідносин, треба звернути увагу на те, що він має двоякий характер. З одного боку, існують імперативні норми, що видаються органами державної влади, які носять обов'язковий характер та вичерпно визначають об'єм або обов'язок суб'єктивного права. З іншого – диспозитивні норми, які укладаються між рівноправними суб'єктами спортивних правовідносин. Таким чином, методом правового регулювання в сфері спортивно-фізкультурних правовідносин є поєднання елементів імперативного і диспозитивного регулювання, а основні способи (прийоми) правового регулювання в даному випадку зводяться до позитивного примусу, дозволу і заборони [8, с. 371].

Підсумовуючи наведені міркування, можна визначити спортивне право як самостійну комплексну галузь права, що регулює суспільні відносини у сфері спорту, а також різноманітні правовідносини за участю суб'єктів спортивної діяльності: спортивних організацій, спортсменів, клубів,

різноманітних супутніх комерційних організацій, що займаються продажем трансляцій змагань, постачанням спортивного устаткування, продажем сувенірної продукції. Комплексність галузі виявляється в тому, що ці взаємовідносини охоплюються різними галузями права, зокрема, конституційною, адміністративною, цивільною, трудовою та іншими. При цьому, необхідно підкреслити, що ця галузь знаходиться на стадії формування і потребує подальшого аналізу і вдосконалення.

Література

1. Международное спортивное право: учебник / С. В. Алексеев. // Закон и право. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2008. – 895 с.
2. Моргунов О. А. Поняття та система джерел спортивного права / О. А. Моргунов // Форум права. – 2011. – № 2. – С. 624 – 629.
3. Данилевич А. С. Понятие национального и международного спортивного права / А. С. Данилевич [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://elib.bsu.by/bitstream/123456789/5879/1/danilevich_2009_1_IL_issues
4. Заярный О. А. Спортивное право в Украине. Черты самостоятельной отрасли / О. А. Заярный, А. В. Куц // Юридичний Вісник України. – № 50 (859), 17-23 грудня 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://juscutum.com/>
5. Скакун О. Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): Підручник / О. Ф. Скакун. – Харків: Еспада, 2006. – 776 с.
6. Общая теория права и государства: Учебник / Под ред. В. В. Лазарева. – М., 1996. – 543 с.
7. Чередник Р. В. Становлення спортивного права як комплексно галузі в правовій системі України / Р. В. Чередник // Актуальні проблеми політики: Збірник наукових праць. – Одеса: Фенікс, 2011. – Вип. 42. – С. 272-279.
8. Сердюков А. В. О подходах к понятию «Спортивное право» / А. В. Сердюков // Проблемы государства и права: сборник научных трудов кафедры государственно-правовых дисциплин / под общ. ред. С. С. Охендушко. – Тула: Тульский филиал РПА Минюста России, – 2009. – Вип. II. – С. 155 – 161.

УДК 341.96:347.79

Жорник І. В., аспірантка,
Національний університет «Одеська юридична академія»,
м. Одеса, Україна

ПОДОЛАННЯ КОНФЛІКТУ КВАЛІФІКАЦІЇ УНІФІКОВАНИХ НОРМ У СФЕРІ ТОРГОВЕЛЬНОГО МОРЕПЛАВСТВА

Однією з причин, що обумовлюють виникнення проблеми однакового розуміння норм уніфікованих міжнародних морських угод, є конфлікт кваліфікації використовуваних у них правових понять. Очевидним є те, що